

PERSSOSSIËR – De Namenlijst

De Namenlijst en haar betekenis voor de Stad Ieper en het In Flanders Fields Museum.

Vandaag wordt een nieuwe lijst met namen opengesteld voor het publiek. In Ieper zijn we vertrouwd met die praktijk. Al in de eerste dagen van zijn bestaan, in 1918, besloot de Imperial (nu Commonwealth) War Graves Commission om *“de talrijke vermisten een gelijke behandeling te geven als de doden die een gekend graf hebben”*. Uiteindelijk werden dat lijsten van vermisten van het Commonwealth die per frontsector op grote monumenten werden geplaatst. De allereerste lijst die werd gemaakt was die van de vermisten van de Ieperboog. Het allereerste vermistenmonument werd de Menenpoort die op 24 juli 1927 in Ieper werd ingehuldigd. Bij de inauguratie liet Rudyard Kipling, zelf vader van een enige zoon die vermist was, veldmaarschalk Sir Herbert Plumer zeggen: *“hij is niet vermist, hij is hier!”*. De lijst was veel te groot voor de nochtans imposante muren van de poort. Er waren nog twee andere vermistenmonumenten, in Passendale en in Ploegsteert, nodig om elke naam uit die eerste lijst een plaats te geven.

Hoe belangrijk die eerste lijst ook was, hoe belangrijk ook het concept van het vermistenmonument, het was absoluut onvoldoende. Gelijkaardige lijsten voor de vermisten in de legers van Frankrijk, België, Duitsland en voor burgerslachtoffers ontbraken. In Ieper waren zoveel burgerslachtoffers gevallen en kwamen zo weinig van de oorspronkelijke bewoners na de oorlog naar deze stad terug, dat men er nooit in geslaagd is om een lokale lijst van omgekomen burgers te maken. In deze stad zijn we nooit verder gekomen dan een (trouwens pas enkele jaren geleden aangebracht) bord *“voor alle burgers van en in Ieper omgekomen in beide wereldoorlogen”*.

Waren al die verschillende lijsten er in het verleden wél gekomen, dan was het werk van de voorbije jaren wellicht nooit nodig geweest. In de dagelijkse praktijk van het IFFmuseum in de voorbije vijftien jaar is echter gebleken hoezeer deze lijsten werden gemist. Dagelijks bereikten en bereiken ons vragen van bezoekers en via het internet over gevallen van toen waarover niets meer bekend was. De vragen leerden ons dat we zo inclusief en volledig moeten zijn: herdenking – ook honderd jaar later nog – vereist dat niemand onbekend blijft. Al te vaak maakten de medewerkers van het Kenniscentrum het mee dat de vraag naar het lot van een gesneuveld familielid niet of nauwelijks kon worden beantwoord. Zo ontstond dit werk aan de Namenlijst dat al startte in 2003, met deellijsten, en vanaf 2010 samen met de provincie West-Vlaanderen systematisch en met het doel op volledigheid verder werd uitgewerkt.

Wie zijn verleden niet kent heeft geen toekomst. Of omgekeerd: in deze stad geloven we dat het verleden ons handelen vandaag inspireert en richt. De inclusieve Namenlijst van alle burgers en militairen omgekomen op Belgisch grondgebied tijdens de Eerste Wereldoorlog, leidt rechtstreeks naar het inzicht om oorlog te bekijken op de maat van de mens, toen zoals nu. Zoals een nabestaande het niet kan nemen dat net de naam van zijn of haar verwante niet gekend is, zo is elk slachtoffer van om het even welke oorlog of van om het even welk onrecht even belangrijk. We moeten elk slachtoffer tellen (lees: herdenken), omdat elk

slachtoffer telt (lees: er toe doet). Dat is de fundamentele houding van deze Vredesstad vandaag, en zij is een rechtstreekse les uit het verleden toen deze stad en regio zelf haast ontelbaar vele slachtoffers telde.

In de namiddag na de inauguratie van de Menenpoort, kwam de Britse dichter Siegfried Sassoon aan bij het monument. Hij vond het maar niets. In een gedicht dat hij de volgende dag schreef, "On Passing the New Menin Gate", had hij het over "ondraaglijk nameloze namen" die hem van op de muren aanstaarden. Die contradictie - gekende namen die niettemin naamloos bleken – moeten wij goed indachtig blijven. Elke naam is niet zomaar een eenheid in een statistiek, elke naam is een mens, elk slachtoffer een verzameling van verwachtingen in het leven van die mens en zijn omgeving. Het zijn levensverwachtingen die voorgoed gestopt zijn, die ophouden, vruchteloos zijn en verdwijnen. Dat was honderd jaar geleden zo, en dat is vandaag zo (in Gaza, Donetsk, Mossoel, de Sahel ...) Laat dat de les zijn die wij vandaag meenemen: niemand mag onbekend blijven.

Tot slot, een woord van dank aan alle medewerkers aan dit project. Vanavond is er een speciaal herdenkingsconcert waarbij de vele vrijwilligers die aan dit project deelnamen, worden uitgenodigd. Enkelen zijn ook hier nu al. Iedereen heeft daarin zijn eigen rol gespeeld, maar ik denk dat niemand het mij kwalijk zal nemen als ik hier even bijzonder dank breng aan Dries Chaerle en Pieter Trogh, in het Kenniscentrum, en aan Kurt Delaplace die de Namenlijst-databank heeft gemaakt. Ook een woord van dank aan de collega's van het Provinciebestuur en van Gone West die in de voorbije jaren dit project hebben helpen financieren. En ook nu nog betrokken zijn bij de lancering van de website waarop feed back voor dit project wordt verzameld.

De samenstelling van de Namenlijst – begin zonder einde

De inclusieve Namenlijst is een register van alle slachtoffers die het leven lieten door toedoen van de Eerste Wereldoorlog in België. Meer concreet betekent dit dat de Namenlijst plaats voorziet voor zowel militairen als voor burgers, zowel voor toenmalige vrienden als voor gewezen vijanden, voor Belgen die in eigen land of daarbuiten omkwamen, en voor niet-Belgen – van welke afkomst ook – die hier om het leven kwamen of dodelijk verwond raakten om vervolgens elders te sterven.

Het opzet en de onderzoeksvraag van de Namenlijst vragen om afbakeningen in tijd en ruimte. De begindatum wordt bepaald door het uitbreken van de oorlog op 4 augustus 1914, met de Duitse inval in België. Een einddatum valt veel moeilijker vast te stellen, maar het lijkt onmiskenbaar dat de oorlog haar opvoeding van mensenlevens niet staakte op 11 november 1918. Denken we aan de slachtoffers die tijdens het Eindoffensief in 1918 gewond raakten en enige weken – of maanden – later overleden aan de complicaties van hun verwonding of ziekte. Of uitgeputte *Zivilarbeiters* die na hun terugkeer uit een erbarmelijke gevangenschap bezweken; of militairen die ziek of gewond raakten tijdens de bezetting van het Rijnland en overleden in een Belgisch hospitaal.

Wanneer stopt het dan? Beslist niet wanneer de aangestelde oorlogsgravencommissies hun officiële registraties afsluiten in de vroege jaren 1920. De slachtoffers die tussen toen en morgen nog vielen of vallen door een onfortuinlijke aanraking met op het slagveld achtergebleven oorlogstuig, vormen op zich de grootste negatie dat de oorlog in 1918 zou afgelopen zijn. Het is tragisch te moeten vaststellen dat de laatste twee slachtoffers in de Namenlijst dateren van maart 2014.

Dat er geen vaste afbakening in de tijd vooropgezet wordt, betekent geenszins dat alle oud-strijders die decennia later overleden – ondanks de fysieke trauma's die hun levensduur en -kwaliteit

aanzienlijk hypothekeerden – ook een plaats op de Namenlijst krijgen. De maatstaf die dit onderzoek hanteert, is de kritische interpretatie van het *rechtstreeks* verband tussen het overlijden en de Eerste Wereldoorlog in België, ook al impliceert dit een open einde.

In de ruimte geldt het grondgebied van België als afbakening, maar ook alle vreemde oorden waar Belgen of dodelijk gewonde niet-Belgen werden gevoerd en van wie het overlijden een rechtstreeks verband vertoont met de oorlog in België: hospitalen, begraafplaatsen, interneringskampen, krijgsgevangenenkampen, ... die zich hoofdzakelijk in Frankrijk, Nederland, Groot-Brittannië en Duitsland bevonden. Belgen die omkwamen op het grondgebied van toenmalig Belgisch Congo worden ook meegeteld.

Bij de lancering van de projectie van de Namenlijst op 4 augustus 2014, bevat de Namenlijst reeds meer dan 500.000 geïdentificeerde slachtoffers:

Categorie slachtoffers	Ingevoerd	Verwacht aantal
Belgische militairen	45.000	42.000 – 43.000
Belgische burgers	9.186	?
<i>Commonwealth</i> -militairen	209.399	+ 209.399
Duitse militairen	169.850	?
Franse militairen	75.713	+ 78.000
Amerikaanse militairen	0	+ 1.043
Andere nationaliteiten	0	+ 814

Een gestructureerde database op maat ontwikkelen is één zaak, gegevens voor honderdduizenden slachtoffers samenbrengen is een tweede zaak. Deze twee georkestreerd met elkaar laten rijmen is nog een derde, erg arbeidsintensieve kwestie. Om uiteenlopende redenen liggen nog massa's slachtoffers te wachten die in de database dienen geïmporteerd te worden: van individuele fiches, via lokale lijsten, vanuit militaire herdenkingsregisters of tussen de regels van de literatuur.

Dat is onder andere het geval voor de minstens 1.043 **Amerikaanse militairen** die in 1918 het leven lieten op Belgisch grondgebied. Dat is het geval voor wie hierboven onder '**andere nationaliteiten**' staat gecatalogeerd: de 64 Franse burgers die hier omkwamen; de 5 Serviërs, de 8 Roemenen, de 192 Russen en de minstens 550 Italianen die hier als krijgsgevangenen hun dood vonden. Voor deze categorieën is de toegankelijkheid en beschikbaarheid van bronnen minder vanzelfsprekend.

Hetzelfde geldt voor het aantal **Duitse slachtoffers**, waarvoor tot op vandaag nog steeds geen duidelijk cijfer bekend is. We weten dat er nog 124.127 Duitse gesneuvelden met een gekend graf in België herdacht worden. Voor 27.739 Duitsers die begraven liggen op begraafplaatsen net langs de Belgisch-Franse grens weten we dat voor een groot aantal het overlijden verband houdt met de oorlog in België. De begraafplaatsen van Bousbecque en Wervicq-Sud zijn in deze sprekende voorbeelden. De historische oefening om deze slachtoffers te identificeren gebeurt morgen.

De grootste uitdaging schuilt echter in het terugvinden van Duitse vermisten, slachtoffers van wie geen stoffelijke resten meer teruggevonden werden. In tegenstelling tot de *Commonwealth War*

Graves Commission, legden de toenmalige Duitse instanties geen systematische lijsten van vermisten aan. Ook het feit dat heel veel waardevol bronnenmateriaal verloren is gegaan in een tweede wereldbrand, maakt de zoektocht een stuk gecompliceerder. Maar er zijn nog steeds mogelijkheden om Duitse vermisten op te halen: de talrijk gepubliceerde regimentsgeschiedenissen met hun *Ehreliste* vormen daartoe niet de enige maar wel de belangrijkste sleutel. De komende weken en maanden staat het verwerken van deze bron dan ook bovenaan op de agenda van het Namenlijstproject.

Enkele praktijkvoorbeelden kunnen een indicatie geven van waar een totaal Duits verliescijfer naartoe kan neigen. Laat ons enkele regimenten op tafel leggen van wie de *Ehretafel* reeds verwerkt werd.

Eenheid	Periode in België	Namenlijst (bron <i>Ehretafel Regiments- geschiedenis</i>)	Geïdentificeerd met gekend graf door Volksbund (DK)
93. I.R.	27/9/1917 – 18/9/1918	458	193
241. R.I.R.	Aug 1914 – juni 1916 (min nov.-dec. 1915)	1208	669
7. Bay. I.R.	7/7/1917 – 20/8/1917	247	55
125. I.R.	31/10/1914 – nov. 1914	141	5
73. Fus. R.	Aug. 1914	66	61

De oefening leert dat men niet zomaar een afgetekend percent naar voor kan schuiven. Veel hangt af van de omstandigheden waarin een eenheid terechtkwam: tijdens een zware slag was er amper tijd om de doden te begraven.

Het tweede grote vraagteken dat in de overzichtstabel opduikt, heeft betrekking tot de **Belgische burgerslachtoffers**. Tot honderd jaar na datum werd nooit een fundamenteel, overkoepelend onderzoek naar deze categorie slachtoffers gevoerd, waardoor er tot vandaag cijfers circuleren van 4.934 tot afgeleide veelvoud van diverse grootorde. Het bronnenmateriaal is erg versnipperd en verspreid, wat de opdracht er niet gemakkelijker op maakt. Via verschillende gemeentelijke lijsten, archieven, literatuur en op monumenten herdachte slachtoffers werden reeds heel wat namen in kaart gebracht, maar er rest nog veel werk om het volledige Belgische grondgebied gecoverd te krijgen.

Verschuiven trajecten zitten reeds in een gevorderd stadium: de Belgische *Zivilarbeiter* (burgers die verplicht werden tewerkgesteld achter de Duitse linies), de slachtoffers die aan de Dodendraad bleven hangen, de vluchtelingen die in Frankrijk of Nederland omkwamen, de slachtoffers van de tyfusedemie die in de Westhoek lelijk huishield tijdens de winter van 1914 – 1915, de burgers die tijdens het Eindoffensief in de Leiestreek omkwamen. Verder komen er haast elke dag nog individuele gevallen binnen uit de meest onverwachte schutparochies die België rijk is.

Het *In Flanders Fields Museum* heeft de verantwoordelijkheid opgenomen om de Namenlijst verder te beheren en scherper te stellen. De komende weken, maanden, jaren wordt verder gewerkt om ieder slachtoffer een naam en een verhaal te geven. De Namenlijst zal nooit volledig zijn, maar als we eind 2018 heel dicht tegen een historisch realistisch cijfer aanleunen, dan zullen we behoorlijk werk geleverd hebben. Het actuele herdenkingskader vormt een inspirerende zij het niet altijd haalbare leidraad: ieder slachtoffer in de Namenlijst krijgen met het oog op de projectie, dus vóór de dag dat

het precies honderd jaar zal geleden zijn dat hij of zij kwam te overlijden. Voor duizenden slachtoffers is het de allereerste keer dat ze ooit op een radar van herdenking gespot worden.

Kracht van de Namenlijst

Een naam is de meest directe, meest persoonlijke geschiedenis die iemand kan hebben. De inclusieve Namenlijst streeft ernaar elk slachtoffer bij naam en toenaam in kaart te brengen en zoveel mogelijk informatie per individueel slachtoffer te verzamelen. De virtuele reconstructie van de levenslijnen van deze slachtoffers bezorgt ons mogelijkheden in de verschillende werkingsdomeinen van het *In Flanders Fields Museum*.

Herdenking.

Elk slachtoffer wordt vanaf 4 augustus 2014 in een dag-aan-dag projectie herdacht in het *In Flanders Fields Museum*. Tegelijkertijd zullen de slachtoffers geconsulteerd kunnen worden via de website van het museum en van *GoneWest*. Een internationaal publiek zal de mogelijkheid hebben om gegevens en informatie aan te vullen voor elk slachtoffer. De Namenlijst wordt een actueel herdenkingsinstrument met een mondiaal perspectief: zowel in de feiten als in de reflectie zal blijken hoeveel verscheidene mensen en culturen dit gemeenschappelijk oorlogsverleden deelden en delen.

Eveneens vormt de Namenlijst de komende jaren de ruggengraat van tal van herdenkingsprojecten die *GoneWest* op poten zet.

Wetenschappelijk.

Het beheer van de Namenlijst behoort voortaan tot de historische opdracht die het Kenniscentrum van *In Flanders Fields Museum* heeft. Een inclusief dodenregister is even bruikbaar voor historici en vorsers als voor het grote publiek. De Namenlijst benoemt alle betrokkenen naar afkomst, per datum en per locatie, wat op een heel duidelijke en eenvoudige wijze een beter inzicht verschaft in feiten die zich hebben voorgedaan tijdens de Eerste Wereldoorlog. Tegelijk verschaft de lijst inzicht in de verhouding die vandaag bestaat tussen de dood van honderd jaar geleden en de actuele herdenking ervan. De Namenlijst ontrafelt evenzo de sporen van alle betrokken partijen, individuen, van hier tot in de uithoeken van vijf verschillende continenten. De Namenlijst toont aan hoe diep en weids de *Urkatastrophe* van de Eerste Wereldoorlog mensen en volkeren van dicht en heel ver weg heeft beïnvloed.

Voor de samenstelling van de Namenlijst werden uiteenlopende bronnen en archieven aangeboord: bestaande databases van legitieme oorlogsgravencommissies, bestaande namenlijsten binnen gemeentelijke archieven, archieven van de parketten, relevante reeksen in verschillende depots van het algemeen rijksarchief, dossiers van de Directie-Generaal Oorlogsslachtoffers, de Burgerlijke Stand, pastoorsverslagen over de Eerste Wereldoorlog, literatuur, getuigenissen, fotocollecties, bidprentjes, persoonlijke verhalen, etc.

Educatief.

De Namenlijst draagt een enorm herinnerings-educatief potentieel in zich, bovenal voor jongeren. Enerzijds mikt de invalshoek van het persoonlijk verhaal op een zo grootst mogelijke betrokkenheid en herkenbaarheid, en maakt de geschiedenis meteen tastbaarder. Anderzijds is de Namenlijst erop gericht alle betrokkenen binnen een gemeenschappelijke geschiedenis te verenigen. Begrijpen wat het verhaal van 'de Andere was', draagt bij tot een wederzijds respect. Ook honderd jaar later en in het kader van actuele conflicten zijn dit nog steeds belangrijke lessen.

Van bij het begin werd De Namenlijst dan ook als een groots participatief project naar voor geschoven. Dankzij de deelname en inzet van ongeveer 3.500 scholieren in het eerste semester van

2011 werden om en bij de 900.000 fiches van Franse militaire slachtoffers, één per één, onderzocht. De confrontatie met 'waarvoor een oorlog staat', maakte bij de jongeren meer los dan ze zelf hadden verwacht: *"Het leek aanvankelijk abstract papierwerk, tot dat ik een fiche vond waar twee omgekomen broers op stonden vermeld. Zelf heb ik ook twee broers... dat zet je aan het denken..."* (Virginie Vanpoecke), als ook het besef dat 'hun werk' wel degelijk iets uitmaakte: *"Na een tijdje begon ik op leeftijden te letten. In de klas leren we enkel feiten waardoor die dode soldaten slechts een nummer waren. Nu hebben zij, door ons werk, weer een gezicht gekregen."* (Jasper Backelandt)

In 2013 volgde een nieuwe oproep om actief mee te helpen de Belgische burgerslachtoffers in kaart te brengen. Ter voorbereiding van deze oproep werden door het IFFM twee proeftrajecten opgezet. Scholieren uit Lichtervelde en Dinant werden tijdens hun zoektocht naar plaatselijke oorlogsslachtoffers gevolgd door de filmploeg van *Danse-la-Pluie*. Zo ontdekte Nicolas Vandeputte dat twee van zijn familieleden omkwamen bij een geallieerd bombardement op Lichtervelde op 6 september 1915. Antoinette Prignon kwam te weten dat de grootvader van haar grootvader één van de zeshonderd burgers was die op 23 augustus 1914 in Dinant werd gefusilleerd. Beide filmpjes (met Nederlandse en Franse ondertiteling) kregen een vaste stek op de website en prikkelden tal van scholen om zelf actief aan de slag te gaan.

<http://www.inlandersfields.be/nl/namenlijst/burgerslachtoffers>

Nu De Namenlijst 'loopt', en we dag-na-dag geconfronteerd worden met het resultaat van die grote oorlog, stopt het verhaal niet. Als return voor hun medewerking krijgen de scholen een lijst terug met alle burgerlijke en militaire slachtoffers die relevant zijn voor hun regionaal WO1 – DNA. Elke naam op zich vormt als het ware een kapstok waar verder rond gewerkt kan worden. Een confrontatie met de 'eigen lokale geschiedenis' dat op zich dan weer de basis kan vormen tot samenwerking met andere scholen over de (taal)grens heen. Het besef dat de 'eigen' geschiedenis een 'gedeelde' geschiedenis is, brengt mensen samen. De inzichten die de Namenlijst oplevert, worden meegenomen in de workshops en tochten die de educatieve dienst organiseert.

Publiekswerking

De Namenlijst is een belangrijk instrument dat veelal een vertrekpunt vormt voor een van de meest gestelde vragen aan het Kenniscentrum: wat is er met mijn voorouder in de Groote Oorlog gebeurd? Indien de persoon is overleden biedt de Namenlijst meteen een aantal basisgegevens waarop kan verder gebouwd.

Naast persoonsgebonden onderzoek zal de Namenlijst terugkomen in de scenografie van de tijdelijke tentoonstellingen die het IFFM de komende jaren organiseert.

Sinds de Namenlijst helemaal vervat ligt in de dagelijkse werking van het Kenniscentrum van *In Flanders Fields Museum*, genereerde dit ook een reactie bij het publiek: verscheidene mensen meldden zich aan om op vrijwillige basis mee te helpen al die slachtoffers in kaart te brengen. Tientallen vrijwilligers werkten op Franse, Duitse, Canadese of Amerikaanse deellijsten, thuis of in het Kenniscentrum.

Één database, vele toepassingen

De Namenlijst wordt beheerd door het Kenniscentrum van *In Flanders Fields Museum* en kent vele toepassingen. Zowel intern binnen de museumwerking als voor externe projecten, worden verschillende applicaties van namen uit de database voorzien.

Intern:

- De dag-aan-dag-projectie van alle slachtoffers op twee plaatsen in het museum

- De kiosk met zoekfunctie op naam aan het einde van het museum
- Ontsluiting via de website <http://www.inflandersfields.be/>
- Ontsluiting via een terminal in het Kenniscentrum

Extern:

- Ontsluiting via de website <http://www.gonewest.be/>
- Basis voor het *Coming World Remember Me*-project en bij uitbreiding verschillende andere projecten binnen het *GoneWest*-programma, zoals *Lichtfront*.
- Basis voor de Facebook-applicatie '*Worldwide poppy field*' van Toerisme Vlaanderen.
- De Namenlijst levert namen van Belgische militairen en burgers voor het Canadese project *The World Remembers* van Robert Thomson.
- De Namenlijst zal een return leveren aan scholen en heemkundige kringen die meegewerkt hebben aan het project.

Medewerking

Een inclusieve Namenlijst zou niet tot stand kunnen komen dankzij het enthousiasme en de medewerking van talrijke instellingen en personen.

De legitieme oorlogsgravencommissies: *American Battle Monuments Commission (USA); Commonwealth War Graves Commission (GB), Ministère de la Défense français, Service historique, 'Mémoire des Hommes' (FR) en Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge (DE).*

Instellingen: *Agentschap Onroerend Erfgoed (BE); Algemeen Rijksarchief, verschillende depots (BE); Belgische gemeentebesturen en haar administratie (BE); Belgische Bisdommen en hun archivariissen (BE); Belgische Stadsarchieven en hun medewerkers; Canon Cultuurcel (BE); Directie-Generaal Oorlogsslachtoffers (BE); FARO (BE); Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis (BE); Parket van de Procureur des Konings (BE); Rechtbanken van Eerste Aanleg, haar Voorzitters en medewerkers in verschillende gerechtelijke arrondissementen (BE).*

Privécollecties: AERTS, Richard; DRIESEN, Johnny; MASSCHELEIN, Filip; MOORS, Johan; OOSTERLINCK, Philippe; VANCOILLIE, Jan; VANKERCKHOVEN, Rudi; VERBEKE, Roger; WILSSENS, Danny.

Dank aan alle scholen en heemkundige verenigingen die de Namenlijst ondersteunden, dank aan alle privépersonen die via de praktijk van het Kenniscentrum de Namenlijst hielpen voeden en het verhaal van hun overleden familieleden met ons deelden.

Dank aan alle vrijwilligers, die honderdduizenden doden één voor één door hun handen lieten gaan.

Speciale dank aan alle medewerkers, supporters en trekkers van het eerste uur:

ANKERMAN, Sander; AUGUSTYN, Ann; AURIN, Heike; BATAILLE, Robert; BINTEIN, Christa; BOGAERT, Jef; BONTE, Leo; BOROWSKI, Ilka; BREYNE, Jan; BUYZE, Donald; BYLS, Lieven; CALLEWAERT, Frédéric; CALLEWAERT, Jurgen; CALLEWIER, Hendrik; CARMEN, Val; CHAERLE, Dries; CHIELENS, Janpieter; CHIELENS, Piet; COENE, Ann-Sophie; COUSSEMENT, Alexia; COUVREUR, Maurits; DE BRUYN, Walter; DE BRUYN, Wivine; DE CLERCK, René; DE CROCK, Bernadette; DE DECKER, Anny; DE DIJCKER, Sabine; DE GROOF, Dirk; DE MOOR, Jack; DE MUNCK, Luc; DE POOT, Kathleen; DE PRINS, Gert; DE RECHTER, Herman; DECEUNINCK, Roland; DECLEER, Mathieu; DECLERCK, Caroline; DECOENE, Annemie; DECOODT, Hannelore; DEGRAUWE, Luc; DELAEY, Isabeau; DELANGRE, Emmy; DELAPLACE, Kurt; DELCAMBRE, Danny; DELESIE, Caroline; DELVAUX, Petra; DEMEULENAERE, Brecht; DEMEYERE, Dirk; DENDOOVEN, Dominiek; DEROO, Els; DESREUMAUX, John; DEVLIEGHERE, Ludwich; DEVOS, Bram; DEWILDE, Jan; DHAENE, Philippe; DROSSENS, Paul; DUFOURMONT, Jacques; FALLEYN, Werner; GLORIEUX, Marc; HAVERMANS, Jos; HEBBEN, Stan; HERNALSTEEN, An; HOFFSTADT, Anke; HOLVOET, Kathy; HOUZET, Véronique; HURST, Stephen; IGUAL-PACHECO, Michel; JONCKHEERE, Filip; JONCKHEERE, Jan; LANGHALS, Eva; LANNOO, Vera; LE MANER, Yves; LEFEVRE, Annick; LEFEVRE, Pol; LEFEVRE, Willy; LERNOUT, Patrick; LOMBAERTS, Vivi; LOOSVELD, Leo; MARRANNES, Axelle; MEERT, Jeroen; MOLENAAR, Remco; MORISSE, Annemie; MORTIER, Erwin; OPSOMMER, Rik; OSSIEUR, Gilbert; PATTYN, Thijs; PELLEGRINO, Alessandra; PIETERS, Kathy; RABOUT, Lieve; ROTTEY, Freddy; SABELS, Jordy; SADONES, Luc; SIMS, Christopher; SINAEVE, Wouter; SOETAERT, Femke; SPILLEBEEN, Geert; STICHELBAUT, Birger; STURIANO, Jack; SUYKENS, Bruno; TAFFIN, Nadine; TERRYIN, Dirk; TROGH, Lien; TROGH, Pieter; VAN BRABANT, Paul; VAN DE KERCKHOVE, Dirk; VAN HEDEN, Rolande; VAN HOOREWEDER, Marc; VAN HOUTVEN, François; VAN LAERE, Stéphane; VAN WAEYENBERGE, Luc; VANCOILLIE, Jan; VANDEN BERGHE, Marianne; VANDENBILCKE, Annick; VANDENBILCKE, Diederik; VANDEWEYER, Luc; VANDEWIJERE, Frederik; VANKILLEGEM, Alex; VANNESTE, Dries; VERACX, Manu; VERBEKE, Roger; VERBOVEN, Hilde; VERMOTE, Jochen; VERSCHEURE, Klaus; VERSTRAETE, Heidi; VICTOOR, Paul; VYNCKE, Lieve; WILDEMEERSCH, Roos; WILLAERT, Anton; WILSSENS, Danny; ZAKA, Robert-Bellal; ZENERE, Silvio.

**Hedendaagse landen (anno 2014) waarvan inwoners omgekomen zijn aan het front in België
(telling augustus 2014)**

Afghanistan	India	Saint-Vincent en the Grenadines
Algerije	Italië	Samoa
Antigua en Barbuda	Ivoorkust	Senegal
Argentinië	Jamaica	Servië
Australië	Japan	Slovakije
Bahamas	Libië	Sri Lanka
Barbados	Libanon	Syrië
België	Litouwen	Tonga
Belize	Luxemburg	Trinidad & Tobago
Benin	Madagaskar	Tsjechië
Bermuda	Mali	Tunesië
Brazilië	Malta	Venezuela
Burkina Faso	Marokko	Verenigd Koninkrijk & Crown Dep.
Canada	Mauritanië	Verenigde Staten (incl. Puerto Rico)
Chili	Montenegro	Vietnam
China	Mexico	Zimbabwe
Colombia	Myanmar	Zuid-Afrika
Congo	Nederland	Zweden
Costa Rica	Nepal	
Cuba	Nieuw-Zeeland	
Denemarken	Niger	
Dominicaanse Republiek	Noorwegen	
Duitsland	Oostenrijk	
Egypte	Pakistan	
Fiji	Paraguay	
Filippijnen	Peru	
Finland	Polen	
Frankrijk & overzeese regio's en departementen	Portugal	
Grenada	Roemenië	
Guinée	Rusland	
Guyana	Rwanda	
Hongarije	Saint Lucia	
Ierland	Saint Kitts & Nevis	